

סז.

ד. בדד ישב לבדו ישב שלא יהו טמאין אחרים יושבין עמו הקשה הצל"ח, לדעת ר' יהודה הסובר שהלימוד שמצורע צריך לישוב לבדו הוא מקרא דבדד ישב, א"כ לכאור' אין בזה לאו, ומדוע לוקה. ובשלמא לר"ש שדורש מהפסוק של 'וישלחו מן המחנה', ושם כתוב ולא יטמאו את מחניהם, ממילא יש אזהרת לאו לכל אחד, אבל לר' יהודה אין כלל לאו באזהרת מצורע. ותירץ, שכיון שגילתה תורה במצורע בדד ישב שטעון שילוח חוץ ממחנה ישראל, א"כ ממילא 'ולא יטמאו את מחניהם' שכתוב בפסוק של 'וישלחו', היינו שכל אחד לא יטמא המחנה המוגבלת לו. וממילא גם האיסור שיש במצורע, נכלל במה שנאמר 'ולא יטמאו את מחניהם'. [אולם לשי' הרמב"ם המובאת לעיל, שמחלקים בין הלאו לעשה של בדד ישב, א"כ לכאור' אין לתרץ כן, וצ"ע].

ה. ואני אומר טמאי מתים משתלחין זבין לא כל שכן הקשה השפת אמת, הרי אין עונשים מן הדין, וא"כ, לא יהיו מלקות בזב מהאי ק"ו. ואף דרבי שמעון סובר שעונשין מן הדין, אבל מה הקשתה הגמרא לקמן שר"ש השיב היטב לר"י, הלא ר"י חולק על ר"ש וסובר שאין עונשין מן הדין, ולכן אין יכולין ללמוד מדין טמא מת. ותירץ, שכיון דנלמד מק"ו, ממילא מה שכתוב ולא יטמאו בסוף הפסוק מדובר על כל הטמאים, והרי זה כמפורש בפסוק.

ו. למה נאמר מצורע

הקשה השואל בבנין ציון (שו"ת ח"ב, סי' ק), שנאמר שבא הפסוק ללמדנו שאין לקוץ צערנו ולעבוד. ותירץ, שאין סברא כלל לומר שיוכל לעשות כן, שהרי אם משום שעשה של עבודה דוחה לא תעשה של השמר בנגע צרעת, הרי אין זה בעידנא. ועוד, שאם היתה הו"א כזו, איך לומדים מהפסוק לא כך, הרי אם קצץ בהרתו שוב אינו צרוע, והפסוק 'וישלחו כל צרוע' אינו מלמדנו על זה כלום.

א. פסח הבא בטומאה לא יאכלו ממנו זבים וזבות וכו' ואם אכלו פטורין

לשון המשנה לקמן (צה): הוא שפטורים מכרת, וכתב הצל"ח (שם), שבדוקא אמרו כך, לפי שהדרשה המובאת שם היא אכן מלמדת שפטורים מכרת, אבל עדיין י"ל שחייבים מלקות. אולם הרמב"ם (קרבן פסח פ"ז ה"ח) כתב 'פטורים' סתם, כלשון הגמרא כאן, ולכאור' משמע שפטורין לגמרי אף ממלקות.

ב. אלא אמר אביי לעולם מקרא קמא וכו'

הקשה הצל"ח, שלדעת רשב"ל שדרש יש לך שעה שזבין ומצורעין משתלחין, ואין טמאי מת משתלחין, ואיזה זה פסח הבא בטומאה, מובן שיש ללמוד מכאן שעושים בטומאה, שאל"כ למה אין משתלחין, וגם יכולים לבוא לעזרה. אבל לפי ר' יוחנן ואביי, שדורשים איש נדחה ואין ציבור נדחין, אלא עושים בטומאה, א"כ אף שעושים בטומאה, אבל מניין שהותרה להם ביאת העזרה, שהרי י"ל שלא הותר להם אלא עשיית הפסח, שלא כיחידים הטמאים שאין משלחים פסחיהם לעזרה, ואילו הציבור משלחים פסחיהם לעזרה, וגם מותרים לאכול מן הפסח בלילה, כיון שעיקר הפסח הוא לאכילה. אבל מניין שמותרים גם להכנס לעזרה בטומאה. וע"ש מה שציידד ליישב בזה, והניח בצ"ע.

ג. איתיביה מצורע שנכנס לפני ממחיצתו בארבעים

פירש רש"י, שמחיצתו היינו מחיצה שנאסר ליכנס בה, דהיינו לפני מחומת כל ערי ישראל. אולם לשון הרמב"ם (ביאת מקדש פ"ג ה"ב) הוא 'ת"ל במצורע בדד ישב, מחוץ למחנה מושבו, זה מחנה ישראל, שהוא מפתח ירושלים ולפנים', ומבואר שאין לוקה אלא אם כן נכנס לירושלים. והביא הכסף משנה שכן משמע מלשון הגמ' בזבחים, וכן בתוספתא בכלים. וע"ע ברמב"ם שם (ה"ח), שאמנם אינו לוקה אלא אם נכנס לירושלים, אולם אם נכנס לשאר ערי ישראל המוקפות חומה, עובר באיסור תורה ד'בדד ישב', אלא שאינו לוקה בכך.